

sított intézmény, de ezen discussiók érdeke napról napra inkább fog elsatynulni s lassankint kihálni, ha annak semmi pozitív eredménye nincs.

A fiatal, még éretlen becsvágy, a demagogia kereshet az ily politikai discussiókban magának tért és szerepet, de komoly férfias küzdelem elvéért elfordul oly pályától, hol minden eredmény egy kis-gyűlési emótió.

Ennek példái soha kirívóbban nem lépnek elő, mint épen napjainkban, hol az érettebb, higgadtabb, komolyabb elemek tevékenysége majdnem egészen ellankadt, és egy következő nélküli végzemény kedvéért a küzdelem megerőtésétől elvonul az érettebb értelem a közélet nagy kárára.

Ámde legyen a politikai discussióknak közvetlen következtése szabályozott elvi-képviseletében, a discussiók régi érdekelt sége azonnal elé áll, s a megyék ismét a megye értelmi s szellemi végzemény kedvéért a küzdelem megerőtésétől elvonul az érettebb értelem a közélet nagy kárára.

S gondoljuk-e, hogy az ily megyék, hol az értelmiség a szellem fegyvereivel mérközik, hol a fiatal tehetség ismét tért nyert a közélet számára fejlődést nyerhetni, befolyás nélkül maradhat a választó kerületek szellemére is.

Nem az ily megye gyűléseken formálna-e ki magát a kerületi választások iránya is, nem az volna-e a hely, mely a kerület választói és képviselője közt a viszonyt előkészítene s megerősítene?

Mi legalább, midőn a parlamentáris kormányt nemzeti függetlenségünk garantiájául erősnek óhajtuk, nem látjuk a lehetőséget ennek az erős megyék melletti fennállhatására másint, mintha a megyéknek rendezésében azoknak közvetlen befolyása által a törvényhozásra s ez által a kormány és többség alakítására elvételük az alkalom, a lehető antagonismus kifejlődésére s abból szükségképp következő rázkódásokra, melyek az állam nyugalomát fenyegetve, az egész administratív rendszerét megbontánák.

Közzgazdászati Statistika.

Az éjszak amerikai államok pénzügyi állapota.

Tudva levő dolog, hogy az egyesült amerikai államok eskis a polgárháboru alatt rendezte pénzügyi állapotát, illetőleg csak ekkor szorult ismét nagyobb mérvben polgárainak adóira, s ennél fogva eskis ezen idő óta látjuk, hogy Amerikában az adórendszer az európai államokban szokással egyenlővé vált.

Most, midőn a congressus az államadósság törlesztésére a szükséges javaslatokat akarja hozni, most jelenik meg Wells Dávid főadó biztos jelentése az 1867 iki adókról, mely Amerikára nézve annál fontosabb, mert okvetlenül az adórendszert kell ismerni, ha az adók, a vámtariffa s egyéb jövedelmi források szabályzásáról van szó; mi reánk nézve pedig szintén fontos dolog, hogy az adóviszonyok szabályozása egy ifjú amerikai államra épüljön fontosak, mint a korhadt vén Európa zilált állapota tartományaira nézve.

Az 1867. június 30-án befejezett pénzügyi évben az amerikai egyesült államok összes bevételei és kiadásai következő kimutatásban foglalják:

Bevételek	
a nyers gyapot után szedett adó	23,769,078 ⁵⁰ dollár
a szesz " " "	29,151,339 ⁷⁵ "
az erjedt italok " " "	5,819,345 ⁴⁹ "
dohány, burnót, szivar " " "	19,705,826 ⁸⁹ "
vas és vasgyártmány " " "	7,928,252 ²⁹ "
egyéb gyártm. " " "	59,849,830 ⁴¹ "
adásvevések " " "	4,114,075 ⁴⁷ "
bélyeg " " "	16,094,718 ⁰⁰ "
ipar " " "	18,186,446 ⁵⁰ "
egyének jövedelmei " " "	57,040,640 ⁶⁷ "
tiszti fizetések " " "	1,029,991 ⁹⁸ "
bankok, vasuti társulatok, biztosító társulatok " " "	7,943,796 ⁸⁹ "
vasuti, távirtdai társulatok bruttó-jövedelme " " "	7,144,719 ⁰⁰ "
a forgalomban levő bankjegyek és letétmények " " "	2,046,562 ⁴⁶ "
végrendeletek " " "	1,865,315 ¹⁵ "
utlevelek s egyebek " " "	28,217 ⁰⁰ "
bírságok " " "	1,459,170 ⁶⁰ "
különbféle adók " " "	2,443,147 ²⁷ "
Nem hitelezett fölösleg " " "	107,062 ⁷⁸ "
A szövetségi adók összege	266,027,537 ⁴³ dollár

a vámok jövedelme (aranyban) 176,417,810⁸⁸ dollár
a kormányzati földek jövedelme 1,163,575⁷⁴ "
az egyenes adók utáni " 4,200,233⁷⁰ "
különbféle czim alatt " 42,824,852⁵⁰ "

A bevételek összege tehát 490,634,010²⁷ dollár

Kiadások.

A polgári kormány kezelésre 51,110,027²⁷ dollár
Nyugdíjakra " 20,936,551⁷¹ "
Az indianoknak " 4,642,531⁷⁷ "
A tengeri departementnak " 31,034,011⁰⁴ "
A hadügyi " 83,841,555⁵⁰ "
A folyókiadások összege 191,564,677³³ dollár
A szövets. adósságok kamatai 143,781,591⁹¹ "
a bounties " 11,382,859⁸³ "
A kiadások összege " 346,729,129²³ "
A bevételek összege " 490,634,010²⁷ "
Bevételi többlet " 143,904,880⁹⁴ "

A szövetségi adósság törlesztésére fordított " 105,923,615⁶⁵ "

Az európai államokban a hadügyre kiadott költségek azok, melyek a legnagyobb összegeket fogyasztják; az amerikai egyesült államok budgetjében is tetemes összeggel szerepel a kiadás; itt okvetlenül reformot kell létesíteni, de e reform felte nehez. Az amerikai egyesült államok évenként 30 millió dollárt adnak ki a tengeri hajóhadra, holott 1851—1860-iki időszakban a kiadás csak 2 milliót tén. S a hadügyi kiadások szintén majdnem 290% -tel emelkedett, mi mindenesetre igen nagy, ha még azon körülményt vesszük is tekintetbe, miszerint a mostani viszonyok közt az indiánok elleni harc és reconstructió tetemes haderőt igényel. Így tehát mindenesetre a kiadásnak megszorítását nem csak kívánni, hanem követelni is kell.

Egyéb departementok (nálnuk miniszteriumok) kiadásaiól kitűnik, hogy azok Británia kiadásával összehasonlítva, épen nem nagyok, egy a külügyi departement Amerikában 1,548,589 doll., holott Britániában 2,191,000 dollár.

Egyébiránt az amerikai adórendszer a mostani congressus nagy változásnak fog eléje menni, mitűn főképp a fogyasztási adók és a vámok tekintetében lényeges módosításokat terveznek. Mi tekintettel az eddig divatozott túl magas védámrendszert, főképp a déli államok anyagi érdekeire nézve eskis kívánatos lehet.

A püspökök munkálata.

31. §. Az egyh. pénztár, alapítványok és más egyházi vagyon kezelésére nézve megállapítatik:

a) ha a templom rendes kiadásain kívül 20 forintnál nagyobb kiadások szükségletnek, ezekre az egyházmegyei hatóságtól kéretik az engedély.

b) ájtatos alapítványok az egyházmegyei hatóság jóváhagyásától függvén, ha ilyenek kiállítását, három példányban a szabályszerűen kiállítandó alapítványi levelek és egyéb hozzátartozó okmányok helybenhagyás és megerősítés végett szintén felterjesztetnek. Sz. misékre, kereszttek, kápolnák és más effélék jókarban tartására teendő alapítványok tökéinek nagyságát az egyes egyh. megyék külön szabályok által határozzák meg. Ugyanezek határozzák meg a mise-alapítványok kamatainak aránylagos felosztását.

c) egyházi épületeknél halasztást nem szenvedő csekélyebb javítások, nagyobb hiányok megakadályozása céljából, azonnal eszközöltetnek; költségesebb helyreállításokra vagy új építkezésekre tervek és költségvetések az egyházmegyei hatósághoz helybenhagyás végett bemutatandók és valamint azok eszközölése, ugy

d) az egyház vagyonát képező fekvő birtokok bérbeadása is árverés, illetőleg árlejtés útján fogantatott; a szerződéseket az egyházmegyei hatóságnak megerősítése teszi érvényessé.

e) új alapítványok, vagy régieknek visszafizetett tőkéi, vagy egyéb az egyház tulajdonához tartozó tőkék felelősség terhe alatt csak teljes biztosíték és törvényes formában kiállítandó kötelevek mellett kölcsönözhetnek ki. Megengedtetik e tekintetben a takarékpénztárak használata, vagy az egyházmegyei hatóságnak kikérendő engedélyvel államkötvények vásárlása, mely utóbbiak az egyház tulajdonának jegyzékébe felvételnek.

f) azok az egyházközségi tanácsnak hivataluknál fogva tagjai, u. m. a plébános és gondnokok, működésük tartama alatt rendszeren az egyház pénztárából kölcsönökben nem részesíttetnek.

g) ha az egyházközségi tanácsnak kötelességszerű lelkiismeretes örködése dacára, valamely kölcsönzött tőke, vagy az egyháznak más vagyona veszélyben forog, és annak biztosítása csak bíróság útján lehetséges, ennek eszközölése az egyházmegyei hatóság beleegyezésével a kegyurat, kir. kincstári vagy alapítványi ügyészséget illeti, ahol pedig kegyur nincs, vagy ez a terhet magára vállalni vonakodik, ott az egyházmegyei hatóság jelöli ki a megbízandó ügyészt.

32. §. A templom, iskola és az alapítványok pénzei, ha lehet, Wertheimer féle szekrényben, vagy más vasládában, legalább két zár alatt tartassanak; a kulcsok egyikét a plébános, másikat azon gondnak őrzi, ki a számadásra köteles.

33. §. A pénzszekrény rendszeren a plébánialakban helyeztetik el.

34. §. A templomi s iskolai számadások évenként pontosan megvizsgáltatnak, mely alkalommal a leltári tárgyak is megtekintetnek.

35. §. Magától értetődik, hogy az egyes megyékben fennálló s czélszerűeknek bizonyult hasonnemű intézkedések érintetlenül maradnak.

36. §. A számadások az újév kezdetén minél előbb befejezetnek és átvizsgáltatnak ugy, hogy az alperesi felülvizsgálat megtetele után, legfőlebb az az első évnegyed végeig az egyházmegyei hatóságnak bemutatattassanak.

37. §. A számadások megvizsgálásának módja a következő:

- a) számadók az egyh. község előtt számadásokat nyilván, tételről tételre felolvassák, s az idevonatkozó okmányokat előmutatják;
- b) minden tanácstagok jogában áll betekinteni az okmányokba, valamint
- c) külön bizottmányt kérni a pénztárnak tüzetes megvizsgálására;
- d) az átvizsgált s helyesnek talált számadást az elnök, gondnok, jegyző s még két tanács tag aláírják.

e) az alesperes az egyházközségi számadásoknál nem jelenik meg személyesen, hanem a megvizsgált és szabályszerűleg aláírt számadások elküldetnek hozzá; az alesperes a számadásokat felülvizsgálja s ha helyeseknek találja, vég felvizsgálata az egyházmegyei hatósághoz küldi, ha pedig hiányosnak tapasztalja, az egyh. községhez küldi vissza a hiányok pótlása végett.

38. §. Az egyházközségi tanács feladata, az iskola és a népevelés körül a következőkben összefoglalva:

- a) az iskolatgyet pártolva, a tanítók anyagi állásának javítását szorgalmazza;
- b) a tanítók és szülők közti viszályokat kiegyenlíteni törekszik;
- c) a jeles tanítók megjutalmaztatását sürgeti és eszközözi;
- d) a hanyag, vagy erköletelen tanítókat javítólag hat;
- e) ha a javítás nem sikerülne, elmozdítására a szabályszerű lépéseket megteszi;
- f) a rendes iskolajárást eszközözi és előmozdítja;
- g) a szünidők körül netán felmerülő visszaéléseket megszüntetni törekszik;
- h) a jó és szorgalmas gyermekek megjutalmazására, a szegényeknek segélyezésére kegyes alapítványt létrehozni iparkodik;

i) az oktatás és nevelés folyamát és sikerét szemmel tartván, annak emeléséről gondoskodik, de nem határoz, hanem csak indítványoz.

j) indítványait az egyházmegyei tanhatóság-hoz terjeszti föl.

39. §. Minden egyházközségi tanács, mint választótétel, választ saját kebeléből az alesp. kerületi vál. testületbe egy tagot.

40. §. A választás itt is írott jegyek által s általános szótöbbséggel történik.

41. §. A megválasztottak igazoló okmányt kapnak, az elnök és jegyző aláírásával és a plébánia pecsétjével.

42. §. A megválasztott tagok igazoló leveleiket az alesp. ker. vál. testület elnökének bemutatni tartoznak.

43. §. Az egyházközségi tanács gyűléseiről a jegyzőkönyvet a rendes jegyző vezeti, mely minden, a fennálló szabályok szerint püspöki elintézet, vagy helybenhagyást igénylő ügyben s különben is, valahányszor fölkiáltatik, az egyházmegyei hatósághoz felterjesztetik.

II. Fejezet.

Az alesperesi kerületi vál. testületéről.

44. §. Az alesp. ker. vál. testület tagjai: a) hivataluknál fogva csak a kerülethez tartozó plébánosok, káplányok, és más a kerülethez tartozó megyebeli áldozások;

b) állásuknál fogva a kegyurak;

aa) a mely kerületben több kegyur van, ezek is a ker. vál. gyűlésben megjelennek a végett, hogy maguk közül az egyházmegyei tanácsba egy küldöttet válasszanak;

bb) a mely kerületben csak egy kegyur van, ez minden választás nélkül az egyházmegyei tanácsban résztvesz;

cc) ha valamely kegyur több kerületben gyakorol kegyuri jogot, de egyben sem egyedül, azon kerületben jelenhetik meg, a melyben neki tetszik;

dd) a kegyurak a választásnál képviselő által is szavazhatnak;

ee) egy javadalom után csak egy kegyuri személy jelenhetik meg;

ff) a kegyuri joggal bíró családok, községek, testületek kebelükből válassztott egy-egy tagot küldenek a választó-testületbe;

gg) a kegyuri terheket viselő alapok részéről a püspök föl hívására egy kezelő, vagy igazgató tiszt jelenik meg;

c) választás által minden egyházmegyei közből egy megválasztandó képviselő.

45. §. Az alesp. ker. vál. testület elnöke ren-

desen az alesperes, ki, ha ezen elnökséget bármily oknál fogva nem vihetné, a megyei püspök más papi elnököt nevez.

46. §. A ker. vál. testület feladata küldötteket választani az egyházmegyei tanácsba.

47. §. Az alesp. kerület 3 év alatt csak egy gyűlést tart.

48. §. A gyűlést az elnök hirdeti.

49. §. A gyűlés helye rendszeren az alesperes székhelye.

50. §. A gyűlés napján az elnök ideiglenesen egy jegyzőt és két szavazatszedőt nevez.

51. §. Az ideiglenes jegyző felolvassa a megjelent és igazolt választók neveit.

52. §. A vál. testület önmagát megalakítandó két jegyzőt, és két szavazatszedőt választ.

53. §. A szavazás, mint máskor, írott jegyekkel történik e választásnál is.

54. §. Az ideiglenesen megválasztott szavazatszedők a névjegyzőket beszédvén, nyilván felolvassák, a felolvasott neveket a jegyzők följegyzik, összeszámítják és kihirdetik.

(Folyt. követk.)

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

A vörös könyv.

II. Olaszországi viszonylatok. Római kérdés.

Az 1866-dik év október 3-án kelt bécsi békekötés óta Ausztria az olasz királlyal nemcsak rendes viszonylatban állott, de kiváló sulyt is fektetett arra, hogy az új hatalmasság irányában, mely megszlnt ellensége lenni, jó szomszédi indulatot és barátságot tanúsítson. O Felsége kabinete Victor Emanuel királynak és kormányának azon beisméréssel tartozik, hogy a florenai kormány hangja egyiránt előzékeny, s a tartós kiengesztelődés és szinte közeledésnek kedvező vala. A kölcsönös jóakaratt ezen szellemétől voltak áthatva azon külföldi tárgyalások és felszólalások is, melyekre a békeszerződés szabványai, a Velencei átengedéssel összefüggő ügyletek és az új határ viszonyok szolgáltatnak okot. Ezen ügyek részben megnyugtatólag lettek elintézve. Jelestül az olasz királyi kormány, a neki elárúsított szállítható vár- és tenger-szerekért, — továbbá a velencei katonáknak osztrák területen történt élemezéseért járó tartozását négy olasz államkincstári utalvánnyal kiegyenlíté, s azon katonai bizottmány, mely a békeszerződés 4-ik czikke értelmében a végből lett kiküldve, hogy szem előtt tartva Velencének addigi közigazgatási határait, Ausztria és Olaszország között az államhatárvonalakat kijelölje, a mult évi december hó 22-dikén Velencében aláírt végegyzmény szerint ebbeli feladatát bevégezte.

Olaszország az ismét helyreállított békeknek s az Adria partján szerzett becses új birtoknak örvendhető. De ugyanaz időben, midőn Ausztriától már nem volt mit kívánna, a francia őrség rómból kivonulásának nézett elibe, s e körülmény oly szenvedélyeket ébresztett, melyek az olasz egység igényei és a katolicismus érdekei közötti közlésnek veszélyességét újlag bebizonyították. A cs. k. kormány kötelességét is merete ő szentsége IX. Pius pápának legnagyobb őszinteséggel kinyilatkoztatnia azt, miszerint Ausztria helyzete nem engedi, hogy igazságos és természetes rokonszenvének anyagi segély által érvényet szerezhesse. A pápa magasztos bölcseségében e tartózkodási kényszerítés miatt nem panaszkodott. 1866. évi november havában a császár és király ő Felsége által, más hatalmasságok példájára, Civitavecchiába egy hadihajó küldetett, hogy ő Felsége követésének bármely eshetőségek között rendelkezésre álljon, s a Rómában tartózkodó osztrák alattvalóknak bizottságot nyújtson. Ezen, politikai célzat nélkül tett intézkedés, az egyszerű óvatosság követelményén alapult. Mindamellett a tuillériák kabinete az eleinte Franciaország irányában bizalmatlanság jelölül látszott tekinteni, azonban kölcsönös megnyugtatóra vezető nyilatkozatok történtek, melyek ő Felsége kabinetjét már akkor minden kétséget kizárólag arról győzték meg, hogy Franciaországnak elkövetett szándéka: katonáinak Rómából visszahívása után a szept. 15-ki egyezményben Olaszország részéről tett ígéret bevételezéséhez annál szilárdabban ragaszkodni.

Azonban az olasz csekélybi párt tervei fel nem hagyott, s a legközelebbi hónapok nem nyújtottak megnyugtatót arra nézve, hogy az olasz királyi kormány azon helyzetben leend, miszerint a terveknek sikeresen ellentállhasson. A római diplomácia aggodalmait el nem titkoltá, s 1867-ik év március havában Ausztria Napoleon császár kormányánál ismét azon kérdést hozta szőnyegre, nem lenne-e czélzerű, hogy kivált a katolikus hatalmasságok eleve komolyabban foglalkozzanak a Rómában fenygető eshetőségekkel, és azokat közös megfontolásuk tárgyává tegyék. A nélkül, hogy ez elvileg mellőzöttet volna, Párisban akkor a veszély nagysága kétségbe vonatott s a Napoleon császár irányában melyen lekötöztetett Olaszország szerződéséről kötelmei, egyelőre elegendő helyettesítéssel tekintettek azon katonai oltalomnak, melyben Franciaország Rómát és a római területet jelen kiterjedésében oly sokáig részesített.

Azonban Garibaldi Genfből visszatérése után szeptember havában, a katolikus egyház feje ellen intézett, de hazájának kormánya által haugosan roszalt fegyveres mercnylet újabb látványt nyújtotta a világnak. Ő Felsége kormánya nem mulasztá el a Ratazzi cabinet irányában figyelmzettől lépni fel, Párisban pedig ki, emelte, hogy a válság azon tetőpontra jutott

melyen, ha valódi ereje és Garibaldi, hogy az olasz zottan külön bekövetkezett nekülése, a rón védelmezése, a mentanai har végetvetett. Ekként a erejt kérdése ugy, mint Róm vényellenes hatívte lón. A cs. kir. jánál fogva e Franciaországának volt k Francia kabia a római kére az európai őszjesztése által mely őt már sokra kényszerítia Francia hogy e fontos ban, melyek zárólag Olaszország ksek: annál k hogy Francia tekeztetre, tan hívás elfogad melegen ajánlálta ő Felsége hivással határ hanem a rének a legtelj tartva. Végre óhajtat, hogy agymint Ausz Porosz- és Orosz a cs. kir. kormár be kell szelni a hatalmező javaslahez az európalalnak el, mely erővel bír.

melyen, ha valódi ereje és Garibaldi, hogy az olasz zottan külön bekövetkezett nekülése, a rón védelmezése, a mentanai har végetvetett. Ekként a erejt kérdése ugy, mint Róm vényellenes hatívte lón. A cs. kir. jánál fogva e Franciaországának volt k Francia kabia a római kére az európai őszjesztése által mely őt már sokra kényszerítia Francia hogy e fontos ban, melyek zárólag Olaszország ksek: annál k hogy Francia tekeztetre, tan hívás elfogad melegen ajánlálta ő Felsége hivással határ hanem a rének a legtelj tartva. Végre óhajtat, hogy agymint Ausz Porosz- és Orosz a cs. kir. kormár be kell szelni a hatalmező javaslahez az európalalnak el, mely erővel bír.

KORNA

Az ország ügyminiszterin kezett a helyen A pénzügyi rünek látja, a és általános tá azon konyhas jelenleg a só-e lönböző raktár készletben mar

- Tiszaujnyak
- Tokaj
- Poroszló
- Szolnok
- Győr
- Szeged
- Mohács
- Eszék
- Terezoócz
- Arad
- Lippa
- Temesvár
- Vallemare
- Karansebes
- Pancsova
- Fehérlételek

Budán, 18

Magán-sók miniszteriumho sok következté sithatásának l 20-ról a „Buda zétett pénzügy hó utoljáiá kite meghosszabbít pénzügyi felüg kiknek raktárá jében feljelent hóig, azaz f. é. engedélyezni, szesülni akaró teriumnak fen rendeletének azon megyeha löségénél, mely sokészlet elhe bejelenteni.

Budán, 18

A magya

Vessünk megszakadt p felettük. Mint meg

melyen, ha valaha, a szeptemberi egyezmény valódi ereje és érvényének be kell bizonyulnia. Garibaldi elfogatása azon vélelmre jogosított, hogy az olasz kormány ügyét az övétől határozottan külön választotta, de nehány nap múlva bekövetkezett a szabad csapatok vezérének mekkülése, a római területnek a pápai sereg általi védelmezése, egy francia hadtest megérkezése, s a mentanai harc, mely a Garibaldi mozgalomnak véget vetett.

Ekként a pápa világi hatalmának nagy horderejű kérdése egy, egész Olaszországra színterül, mint Rómára nézve egyiránt vészhozó, törvényellenes hadi esin következményeitől mentesítve lón.

A cs. kir. kormány nemcsak saját álláspontjánál fogva érte azon megnyugtatót, mely Franciaország kellő időben történt beavatkozásának volt köszönhető, de teljesen méltánylva a francia kabinet abbeli jogos ohajtását is, hogy a római kérdésnek közös tanácskozás végett az európai összes hatalmasságok elé leendő terjesztése által könnyítse azon felelősség súlyát, mely őt már ismételve oly komoly elhatározásokra kényszeríté. Minél inkább találkozik Ausztria Franciaországgal azon meggyőződésben, hogy e fontos kérdés oly viszonyokat rejt magában, melyek meg nem engedik, miszerint az királyság Olaszország és Róma, vagy Francia- és Olaszország között függő ügyként tárgyalások: annál kevésbé lehetett attól tartózkodnia, hogy Franciaország meghívását egy európai értekezletre, tartaléktalanul elfogadja, s a meghívás elfogadását a többi hatalmasságoknak is melegen ajánlja. Azt is egészen czélszerűnek találta ő Felsége kormányja, hogy a francia meghívással határozott tervezet nem vala összekötve, hanem a résztvevő kormányok mindegyikének a legteljesb vélemény szabadság volt fenntartva. Végre azon, más részről nyitvánított ohajtás, hogy az értekezletet az öt hatalmasság: ugyint Ausztria, továbbá Francia, Angol, Porosz- és Oroszország tanácskozmánya előzve meg, a cs. kir. kormány nem akará ellenezni, s most már be kell várnia, vajjon fog-e utóbb valószínű a hatalmasságok szabad tanácskozására ezélt javaslat egy oly kérdésre nézve, melyhez az európai nemzetek különböző állást foglalnak el, mely azonban mindannyira nagy horderejű bir.

(Folyt. követek.)

KORMÁNYZATI ROVAT.

Az ország különböző részéből a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz az utóbbi időben panasz érkezett a helyenként keletkezett sóhiány miatt.

A pénzügyminiszterium ennek folytán czélszerűnek látja, az illető vidékek megnyugtatósára és általában tájékozásul nyilvánosság elé hozni azon konyhasó-mennyiségek kimutatását, melyek jelenleg a só-eladással megbízott hitelintézet különböző raktáraiban m. évi december hó végével készletben maradtak, ugyint:

Konyhasó:	
Tiszaujváros	6001 mázsa 12 font,
Tokaj	37,989 „ 23 „
Poroszló	38,613 „ 12 „
Szolnok	292,856 „ 99 „
Győr	40,368 „ 86 „
Szeged	224,674 „ 66 „
Mohács	15,041 „ 41 „
Eszék	11,820 „ 48 „
Terezo-vác	7982 „ 92 „
Arad	20,352 „ 83 „
Lippa	11,760 „ 68 „
Temesvár	6779 „ 57 „
Vallemare	10,996 „ 31 „
Karanszebes	1656 „ 19 „
Panesova	12,212 „ 41 „
Fehérvár-palom	5117 „ 78 „

Összesen : 744,224 mázsa 56 font.

Budán, 1868. január 27-én.

Magán-sókereskedők által a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz ismételve benyújtott folyamódások következtében, hogy a marhasó szabad elárushatásának határideje, mely a múlt évi október 20-ról a „Budapesti Közlöny“ 184. számában közöltetett pénzügyminiszteri rendelet által f. é. január hó utolsójára kiterjesztetett, még egy bizonyos időre meghosszabbítottassék, — felhatalmaztatnak a m. k. pénzügyi felügyelőségek, azon kereskedőkre nézve, kiknek raktárában még jelentékeny és annak idejében feljelentett marhasó-készlet találtatik, két hónap, azaz f. é. március végeig terjedhető határidőt engedélyezni, kötelesek ezen kedvezményben részesülni akaró kereskedők a m. k. pénzügyminiszteriumnak fenthivatolt, m. é. okt. 20-ról közöltetett rendeletének megfelelőleg, marhasó-készletüket azon megyehatóságknál és azon pénzügyi felügyelőségknél, melynek hatósági körében a kérdéses só-készlet elhelyezve van, folyó évi február 14-ig bejelenteni.

Budán, 1868-ik évi január 29-én.

A magyar kir. pénzügyminiszteriumtól.

LAPSZEMLE.

Vessünk már egyszer ismét egy pillantást a megszokott politikai pártokra s tartsunk szemlét felettük.

Mint megirtuk, a megszokott ellenzék addig

parlamentizozott egymással, addig tárgyalta az elválasztás okait és eseményeit, addig gyurta az elválasztás nézetek simulékony tésztaját, míg végre rétesessé nyulva, betakarta a válság tág ürjét, s ma már nem fégyverszűnet, de megállapított béke van s ez kimondva, constatalva, kihirdettetik s olvashatta mindenki.

Mint annak idejében elmondottuk, a válság azon kezdődik, hogy az ellenzék egyik része elfogadandónak ítélte a delegációba való megválasztást, a másik választott ugyan, de kinyilatkoztatta, hogy maga részéről választást el nem fogad.

Ezen vita alapján történt a szakadás s ebből az elválasztás.

Az ellenzék két töredék ezen megkülönböztetett álláspontja tényre vált. Az egyik rész Bécsbe ment, a másik itthon maradt. Az egyik állítja, hogy ő ily rossz és veszélyes alapokra nem lép, minő a delegáció intézménye; a másik azt mondá, mi épen azért lépünk ezen rossz alapokra, s akarunk résztvenni, hogy annak tarthatatlanságát inkább kimutassuk s láthatassuk.

A válság indoka tényre válván, azon többé változtatni nem lehet. Ez ennélfogva béke alkudázások tárgya sem lehetett.

A Hon tehát a megtörtént válság alapján más térére vitte a csatát, hol még közeledést s a válság kiegyenlítését remélheté. Ez azon kérdés felvetése, vajjon a megszokott ellenzék hiszi e, hogy a létező delegáció alapon lehessen, ha többségre jutna, kormányt alkotni.

Erre a balközép egyik vezére mindenkinek érthető választ adott, de e válasz a Hon pártját nem elégitette ki.

S megkezdett az élénk vita s faggatás, mely a nyilatkozatok egész halmazát idézte fel, s mely a nézetek nem csekély hullámzásai közt majd igen, majd nem felé ingott, míg végre egy közép expediensben állapodék meg, melyet Csernautony a Hon tegnapi számában ekké formuláz:

„Annak, hogy valaha az ellenzék kormányt alakíthasson, első feltételül tekintni, hogy biztos legyen az, hogy első tette magának az alpnak megváltoztatása lehetend.”

„Ennél többet a Hon által körvonalozott álláspont sem kívánt arra, hogy pártunkban az egység helyreállhasson, s a válság vége szakadás ne legyen.”

A békekötés tehát ezen állapotásig vezette a dolgokat a két fél között, t. i. miniszteriumot alkothatnak, de melynek felhatalmazást kell nyernie az alapok megváltoztatására, törvényjavaslatot tenni le a ház asztalára.

S ha már most kérdezi a figyelmes olvasó, mi-ben állna tehát ezen létező alapok megváltoztatása vagy is a közösiügyi intézmény eltörlése?

Erre a balközép adott felvilágosításából csak azt mondhatjuk: szűnjék meg a delegáció intézménye, de mert közösiügyeink még is maradnak, ezeket esetről esetre küldöttség végezze a delegáció helyett.

Mi az egyikőtől oly kevésbé félünk, mint tartunk a másik következtétől, csak bevalljuk, nem bírjuk most még mérlegelni a megváltozott rendszer nagy előnyeit és realis következtét.

Ha a közösi elintézés alá tartozó ügyek eldöntésében delegációaliter megegyezni nem tudunk, a két delegáció egyszerű szavazása dönti el a kérdést, ellenben ha a deputációk megegyezni nem tudnának s ennek folytában a két törvényhozás állapotára nem juthat, a kérdést Ő Felsége dönti el.

Ez a két rendszer közti realis különbség. Melyik előnyösebb? Elméletileg eldönteni nem könnyű feladat.

Mi mindig azt vizsgáljuk: a dolgok végeldöntésére, melyik rendszer igér kézzelfogható előnyöket s mi nem tehetünk róla, ha a változott rendszerben a különböző eredményeket fel fogni s magunknak megmagyarázni nem bírjuk, s ennek folytán bajaink forrását másutt látjuk.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Pest városa f. hó 5-én d. u. 4 órakor tartott ismét gyűlést, melyet Szentszék királyi Mör polgármester azon örvedetes jelentéssel nyitott meg, miszerint Ő Felségeik az nap 1/2 7 órakor fognak a fővárosba megérkezni, s ámbár a belügyminiszter tudósítása szerint, Ő Felségeik minden hivatalos fogadtatást határozottan mellőztetni kívánják, a főpolgármester meggyőződve levén e város minden polgárának Ő Felségeik iránti hű ragaszkodásáról, hogy a képviselők is nem ugyan hivatalosan, de mint magán polgárok legmélyebb hódolatukat és tiszteletüket jelenlétiük által kifejezhessék, az ülés csak 1/2 6-ig fog tartatni, hogy idejük legyen az indóházba kimenni az Ő Felségeik megérkezésekor jelen lenni kívánóknak.

A napi rendre terés előtt Áldásy József aljegyző olvassa az országgyűléshez intézendő feliratot a katonaságnak az alkotmányunk elleni hű ragaszkodásáért. E felirat a közgyűlés nyilvánult eljárás elfogadtatván a honvédelmi miniszteriummal és a testvér törvényhatóságokkal pártolás végett fog közöltetni.

Tavaszy Endre képviselő azon belügy-

miniszteriális rendelet érdekében emel szót, melyben e hatóság felszólított, hogy a vámvédelmek szedése iránt szerződési viszony rendezése ügyében a belügyminiszteriumban tartandó értekezletekre küldötteket nevezzen; — mi meg is történt: de ezek még semmi jelentést sem adának a képviselőtestület elé.

Cserhalma y főszámvéve erre felelvén, az eljárás eredményét, (mely eddig semmit sem eredményezett), elmondván, azt indítványozza, hogy ez ügy egyes emberek gancoskodása miatt ne halasztassék továbbra is, azért a belügyminiszter felírás után megkérődni lenne, hogy ezen ügy befeljegyzését elrendelni sziveskedjék. Ez in itvány határozatát emeltetik.

Az izraelita jótékony nőegyletnek a városi átiratási díjakat az elvnek fenntartása végett a hatóság nem engedhetvén el, hanem 101 frt 60 kr. menődíjaknak megfelelő összeget ajándékol szavazott meg a közgyűlés.

A holt kezekben lévő ingatlanok után fizetendő teleknyelvi átiratási díjak ügyében kelt miniszteri rendeletre előterjesztett bizottmányi és tanácsi javaslat élénk eszmecserét adott alkalmat; míg végre abban lón megállapodás, hogy e tárgy a jogi bizottmányok foglalatni, s ennek feladata leendő az 1841-ik évi leiratnak kikutatása, — mely szerint a városnak joga van minden átiratási 1 frt után 1 krt szedni, még pedig a holt kezekben lévő ingatlanok után minden 30 ik év elteltével.

Eger városának átirata a katonaszállásolási ügyben függőben hagyatott.

A jogügyi bizottmány jelentése a r. k. templom-gondnokok kinevezése és az egyházi pénztárak kezelése ügyében, közhelyesséssel fogadtatott és felirat fog a primáshoz küldetni, hogy az egyházak püzeit a lelkészektől a ható-ági kezelés alá ereszze úgy a mint az ezeltől volt. A boldogult primás által Frey nak gondnokká kinevezését semmisnek tekinti a városi hatóság és a választási jogot önmagának tartja fenn.

Erre a szeszvilágítási adó miatt lón intézkedés téve; továbbá a redout előtti parknak 125,000 frtra rugó költségei helybenhagyattak.

A lipótvárosi basilika összeműlése tárgyában a „Demokrata kör“ által beadott folyamódvány tudomásul vétetik.

A többi tárgy a legközelebbi gyűlésre halasztatván, az ülés 1/2 órákor eloszlott s a tisztviselők a képviselőkkel együtt az indóházba siettek Ő Felségeiknek üdvözlésére.

Pécs városa rendkívüli közgyűlése január 31-én tartott Búbreg M. polgármagy elnökelete alatt.

Elnökök megnyitván igen számos képviselő jelenlétében a rendkívüli közgyűlést, annak egybehívását röviden indokolá. Ugyanis: 14 képviselő aláírásával egy beadvány nyújtott neki át, melyben felszólították egy, a városra nézve igen fontos ügy érdekében rendkívüli közgyűlést egybehívására. Kijelenté, miszerint a ház szabályok értelmében ő nem érzi magát kötelezotnek e kívánalom teljesítésére; de hogy minden részrehajlás vagy gyanút magától elhárítson, engedett a főhívásnak és egybehívta a közgyűlést. Ezen előzmény után fölolvastatja a beadványt, melyből kiderült, hogy a nevezett 14 képviselő tiltakozik azon szerződés megkötése ellen, melyet a múlt közgyűlés a légszeszvilágítást eszközölni szándékolott vállalkozókkal kötött és azt a városra nézve igen károsnak állítván, kívántatik, hogy ez ügy újabb tárgyalás alá vétessék, annál inkább, mert a közgyűlés ez érdemben szerződés-kötése forma-hiányban szenved, érdekelt felek folytában be a közgyűlés határozatába.

Elnöklő polgármagy kénytelen fölvilágosítást adni az érdekelt felekre vonatkozó állításra. Ugyanis: a kérdéses közgyűlésen jelen volt 42 képviselő és 9 tisztviselő, összesen 52 volt a létszám, ebben 16 értekel, 37 nem értekel egyén; következték az érdekeltken kívül is több, mint 2/3-ad fogadta el a szerződést, vagyis hozott határozatot.

Chachinovich Endre képviselő indítványt nyújt be az elnökséghez, melyben hivatkozik a házszabály 20. szakaszára, melyben világosan kitétetik, hogy az, akár egyéni, akár vagyoni tét kintben érdekelt félnek nincs joga szavazni. S így a szerződés-kötés elhatározása, mintán abban érdekelték vettek részt, érvénytelen: azért adaskék ki új választmányynak ez ügy, mely azt megvizsgálja.

A légszeszvilágítás és még néhány más tárgy, mely közérdekkel nem bir, elintézése után — az ülés eloszlott.

INTÉZET S EGYLETEK.

— Irodalmi-egylet alakult Esztergamban, a hercegprimás védnöksége alatt. Ennek tívös hasznát és gyakorlati célját az alapszabályokból legvilágosabban lehet megismerni, mi-ért is azokat terjedelmükben közöljük; meg kell még említenünk, hogy az egylet elnöke a hazaszerzte ismert és tisztelt „István bácsi“ — Majer István kanonok.

Az esztergomi irodalmi-egylet Alapszabályai.

1. Célja.

Az esztergomi Irodalmi-egyletnek célja: a művelt hazai közönségnek fölvilágosítására és épülésére, igaz katolikus és hazafiai szellemben kerkérdéseket fejtegető röpiratokat és a nép számára ismeret-terjesztő és mulatva-oktató füzeteket kiállítani és terjesztetni.

2. Védnöke és székhelye.

Az Irodalmi-egylet Ő Hercegsége az Ország Primása és esztergomi Érsek urnak, vagy székhelyesedés esetében az esztergomi Káptalani-hely-

nőknek védnöksége alatt áll; s ezért székhelye Esztergom városa.

3. Jövedelmiforrásai:

Az évi részvények; majdan a nemes feladat emelésére szánt nagylelkű ajánlatok; később alapítványok; és az elárusítandó nyomtatványok.

4. Tagjai.

Ezen egyletnek részvényes tagja lehet minden honfi és honleány. — Egy egyén több részvényre irhat alá, de ezért a közgyűlésben egy-egy aláíró csak egy szavazattal bir. — Minden részvény egyelőre évi 2 forintban állapittatik meg; melynek fejében: minden részvényes, és pedig minden részvény után külön, az egylet mind két rendbeli (korkérdési és népszerű) füzetéből egy-egy példányt, s így évenként 28 füzet két, vagyis 48 ivre terjedhető nyomtatványt kap bérmentve. — Egyszeri aláírás csak egy évre kötelező. — A fizetés előre történik — ki a fizetést elmulasztja, részvényes lenni megszűnik.

UJDONSÁGOK.

— A királynál ma az összes miniszterek hivatalos tiszteletük nyilvánítására jelentek meg. Ő Felsége hosszabb ideig társalagván ezekkel, mint halljuk, igen nagy érdeklőségeket tanusított hazánk viszonyai iránt!

— A királyné néhány nap előtt kilenc magyar lapot rendeltetett meg magának.

— A magyar miniszteriumnak egy követésre méltó szászországi intézményt akarunk elmondani. A „Dres. Nach.“ január 18-án megjelent számában olvassuk: Igea érdekes ülése volt szerdán Pirna város iparegyületének. Schreck ügyvéd és országgyűlési képviselő a perrendtartás új reformja miatt tartott vitánál indítványozni kívánja, hogy a bíró által személyesen készített jegyzőkönyv helyébe gyorsíró által a bíró mondolása után készült legyen; mert ez által nemcsak időkimélt eszközöltetik, hanem a hivatalos gyorsíró azt rögtön felolvassa és az illetőkkel aláírják. Ha kívántatik, közönséges átirás később történhetik meg. Ezáltal az éretik el, hogy 1) az érdekelték a jegyzőkönyv tartalmát kétszer hallják (a mondoláskor és a fölolvásánál) 2) a törvénykezés menete gyorsittatik, mert midőn a jegyzőkönyv megírása az eddigi mód szerint egy óráig tart, gyorsírat készítése csak 10 perczet vesz igénybe. 3) a bíró az így megtakarított idő alatt tovább folytatván a bírósokadást, naponkint tetemesen nagyobb számú ügyet intézhet el; s így a nagyobb fizesetű bírák szaporítása felesleges, mert a gyorsírók a dolgot lényegesen elősegítik. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott, s a társulat jogtudó tagjai dr. Zeibig és dr. Bierer, Gabelsberger rendszer szerinti gyorsírókat híva meg, hogy próbát tegyenek. Ezek gyorsan és folyékonyan olvasák az irataikat; sőt egy ur kívánságára egymás iratait is feleserelek s hasonló gyorsasággal olvasák azt. — A magyar kormánynak is hasonló kellenene tenni!

— Deák Ferenczet a nyitrai Deákkör, melynek tagjai a 400-at felülhaladják, disztagul választotta meg. Ez alkalomból Vagyon s közpüspök, gr. Berchtold és Rudnay alispán vezérelte alatt egy 30 tagu küldöttség fog Deáknak egy feliratot a kör alapszabályaiival és a tagok névjegyzékével együtt átnyújtani.

— Buda városa főpolgármesterének vezetése alatt a budai hatóság részéről egy küldöttség tisztelettel a kölekedési miniszteriumnál, mely küldöttség a Dunapart szabályozása tárgyában a város által elfogadott terv megerősítését és az építkezés engedélyezését kérelemzte. A miniszter távollétében az államtitkár fogadta a küldöttséget és biztosítá azt, hogy a város ohajai tekintetbe fognak vétetni.

— A honvédegylet pénztárána kgyarapítására tegnap a budai népszínházban műkedvelői előadás volt. A műkedvelők iránt a kritikái bonczkést használni nem fogjuk, s így arról csak annyit mondunk, hogy közép szerien látogatott ház előtt folyt le az előadás, és a jótékony cél iránti tekintetből az alkalommal mi is elfogadjuk „a cél szentesíti az eszközt“ féle elvet.

— A pesti főreáltanodában tartott népszerű előadások iránt nagy az érdeklőség, s benső örömmel mondhatjuk el, hogy az ifjuság a magyar irodalomról tartott előadásokat mindig különös nagy számmal látogatja.

— A honvédelmi miniszterium nem fogy ki az urakból, kiknek Magyarország történelméből alaposab oktatást kellene adnia. Egy ilyen urat gr. Neipperg tábornagy és pozsonyi katonai parancsnok ő nagyságának személyében mutathatunk be olvasóinknak. Midőn a pozsonyi honvédegylet előzőekenységéből meghívta őt a f. hó 11-én tartandó táncvizigalmára, az altábornagy méltóztatott nem a legudvariassabb lenni a küldöttség iránt. Ez még hagyján, — de oly czimekkel illette önvédelmi harcunk hőseit, melyeket csak Windischgrätz és Haynau osztagtak vala, és melyeket sérült önérzettel utasít vissza a magyar, és megezfal a történet.

— A váci siketnémaintézetnél egy cooperatív ág fölállítása van tervben különféle foglalkozási osztályokkal, mint nyomda, könyvnyomda könyvkötőműhely, torábbá cipész, kosár- és szita-kötő műhelylyel.

— A nagyszabedényi viszonyokra többször volt a nyilvános napi sajtónak alkalma a kormány figyelmét felhívni s kimutatni, hogy ott a gyöngélségnek semmi helye, sem semmiféle jó eredménye nem lehet; mert azt a gőzot, melynek tüztét Bach és Schermerling urak szitogatták, szét kell robbantani; mert minden, mi a régiből enmaradt, hasonlít medea sárkányfogaihoz s mindenikből egy egy szörnyet fog növegni. Ime most a comes és társai már nyilvánosan üzik botrányos intrikákat; így egy „Volkskalender“ című naprtárt adtak

ki, melynek minden lapja a legkibívóbb sátra az ország jelen viszonyaira, mellőzve a királyt és hatóságokat egyiránt. Sokkal jobban becsüljük kormányunkat, semhogy e pasquille eikobzását javasolnók; de valóban ideje már a szebeni gazdálkodásnak véget vetni.

— Fiumei távirat szerint Thommen m. k. vasúti igazgató tervét a pályaudvar és kikötő iránt egyhangulag elfogadta a kiküldött bizottság; a lakosság örömmel üdvözölte a megállapodást, a hatóság pedig közszóval felirattal határozott a magyar kormányhoz.

KÜLFÖLD.

Franciaország. A francia lapok tele vannak nyugtalanító hírekkel, egyikük a belügyi helyzetet szerfelett válságosnak festi. Egy új reakció előestéjén állunk-e? ezt kérdezi és folytatja. Vissza fogja-e vonni a kormány a sajtótörvényt, vagy ha nem vonja vissza, a törvényhozó testület elmozdítja-e? Ezen kérdések egyikére sem bír biztos feleletet adni.

F. hó 1-én este, azután pedig 2-án reggel a tuillériákban hosszas miniszteri tanácskozások folytak, melyekben a titkos tanácsosok is résztvettek, sőt az utóbbiban maga a császárné is. Ha az előjellek nem csalnak, úgy a többség az új sajtótörvény ellen fog szavazni. Mit fog tenni a kormány ezen esztetőséggel szemben, vagy meg fogja-e azt előzni az által, hogy a törvényt visszavonja? — ez iránt nem tudnak ugyan felvilágosítást nyújtani a francia lapok, de nagyon félnek, hogy a kamara elutasító szavazatára a kormány a teljes reakció életbe lépésével fog felelni.

Angolország. A mi más államokban mindig és Angliában sok év óta nem fordult elő, az rajta ez idén fog megcsinálni. Mennyi zavart okozott az angol pénzügykezelőnek azon körülmény, hogy több a jövedelem, mint a kiadás az államháztartásban, és sok vita után tudták csak elhatározni, hogy mire kell a fölösleget fordítani. Most ezen zavartól meg lesznek mentve, mert mint Londonból hírlk, a jelen évi budget jelentékeny deficitet fog mutatni.

Az összegét négy millió font sterlingre teszik. Miután angol lapok erről még nem szóltak, egyelőre tartózkodással kell e hírt fogadnunk. Úgy látszik azonban, az abyssinai háború, úgy szintén a keleti kérdés, az angol pénzügyi rendszert erős próbára fogja tenni. A parlament rendkívüli ülésére a háború költségeinek fedezésére a jövedelmi adót emelte fel egy pennyvel. Ezen intézkedés most elégtelennek bizonyul, s újabb rendelkezése-

ket tesz szükségessé. Az ellenzék támadását már most a pénzügyi kezelésre fogja irányozni, háladatosabb tért aligha találhat.

Poroszország. Az előzőtt fejdelmek dús jutalmazása azon gyorsaság, melylyel a képviselőház a jelentékeny összegeket megszavazta, csak elégtelenséget okozhatott. Hogyan is nyomhatná vissza elkeseredettséget a porosz nép, midőn a lakosság egy része éhen hal, az állam oly bőkezű azon fejdelmek irányában, kiket oly drága véradozatokkal vert ki a nép uralmukból. Az inségről szóló hírek borzalmas szint öltenek. Egyes vidékeken, jelesül Mewe környékén az éhező nép rablásokra és erőszakoskodásra adja magát, a kóborlók és koldusok száma tömegtelen. Danzigban minap valóságos burgonya-fordalom uralkodott a nép kirabolta azokat, kik burgonya-készletekkel bírtak és mohón széthordta a burgonyával telt zsákokat.

Törökország. A török miniszterválság, melyet minapiban megemlítettünk, szerencsére véget ért. Ezen miniszterválságot, egy angol lap állítása szerint némely Fuad pasát gyanúsító hírek idézték elő. Sok ide-oda beszélés és minden hivatalos befolyás hiábavaló elhasználása után a szultán maga vette kezébe az ügyet azáltal, hogy levelet intézett Fuad pasához, melyben kijelentette, hogy mint uralkodó kötelességének tartotta meggyőződni a keringő hírek valóságáról vagy hazug voltáról, és miután azt látta, hogy teljesben alaptalanok, a maga részéről ezt is kötelességének tartotta miniszterének tudtára adni, és teljes bizalmát ismét belé helyezni.

A szultán ezen férfias nyilatkozata után túlerzékenység lett volna még további elégtételt is kérni, annál inkább is, minthogy ilyenü vádaknál igen bajos határozott személyeket felelőssé tenni.

A törökországi dolgok állapota nem a legkedvezőbb ugyan, de bármí rosszul is álljanak az ügyek a fővárosban, bármí lassan is haladjanak az onnét kiinduló reformkísérletek, a visszahatás mégis mind bel-, mind külföldön érvényesíti magát, s az idő megfogja érlelni az aknát, melynek kiinduló pontja a fővárosban van. Az első lépés megtétele.

A nép végre szégyenleni kezdi a jogtalanságot, melyet restsége által elkövet, s felfogni kezdi, hogy a hivatal nem lehet többé csupán rablási cím, hogy a kormányzonak egyéb teendője is van, erszényét a lehető legnagyobb sietéssel megtönni. Sok időbe fog ugyan még kerülni, míg Augias istállóját kitisztítják, de a kezdet meg van téve, s a mi fő, az ügy minden körben szöba hozatik és vizsgálható. Csak az a kérdés, lesz-e még elég idő a mű befejezésére?

Nyílt levél e lapok ügyében.

Veszprémi egyházmegye, febr. 1.

Az „Idők Tanúja“ január 29-iki számában egy ezikk jelent meg e cím alatt: „A magyar kath. egyház autonómiaja“, melyet a szerkesztő egy piszkos jegyzettel kísér, a „Függ. Lap.“ szerkesztőjét két-kulacsossággal, éretlenséggel, és szemtelenséggel vádolja s így azon bűnrel, mely saját lelkiét nyomja, más homlokát szeretné megbélyegezni.

Nem szeretem a személyeskedést s utálattal fordulok el oly polemikától, mely nem tárgyilagos, hanem csak gorombáskodás; de az „Id. Tan.“ szerkesztőjének e váratlan bókját, mint e lapok elybarátja viszonzás nélkül nem hagyhatom. — Szégyenlem magamat, ha arra gondolok, hogy pártoltam s három éven át segélyeztem egy oly kath. lapot, mely kath. lapokra ellenében elvetve minden szeretetet, nem tekintve az ügy szentségét, ily piszkos modorban lép föl és sérteti a szabad-elvű kath. érteletet. Mit akart ezzel Lonkay ur elérni?

Megakarta mutatni, hogy „anyaszentegyházunknak ily fájdalmas és egyetemes szorongatása napjaiban“ lovag léte lovagiasan védelmére kel a méltóságos tetteknek, melyek szerinte hibásak nem lehetnek soha?

Vagy talán az volt politikája, hogy megsarkantyuzván paripáját szétragassza a „Függ. Lap.“ előfizetőit, hogy azok majd esze vesztetten rohanjanak az „Id. Tan.“ karjai közé? — Ez a hivatászerű munka talán, mellyel oly fennen dicsekszik? — Nagyon kimutatta Lonkay ur, hogy baja semmi más mint: kenyéririgység: missiója semmi egyéb mint: érdek és kegyhajlászat.

Ez előtt egy évvel úgy nyilatkozott Lonkay ur, — talán emlékezik rá — hogy lapját illetőleg nem bizik a főpapságban, s hogy az alsó klerusra számít. S mikor interpelláltuk, hogy miért nem szólal föl tehát az alsó klerus érdekében, hisz annyi kívánni való van? azt válaszolta: csak várjatok, majd megjöi ideje. Nem is békétlenkedtünk, hanem vártunk sőt békkességesen, de hiába!

Az idővel változtak a körülmények, az „Id. Tan.“ a „Pesti Hírnök“ tejtestvére lett, munkatársai pedig nagyságos urakká váltak. — Nem volt egyetlen lap sem, mely a szabad-elvű kath. érdekeket képviselte volna.

Örömmel olvastuk tehát a „Függ. Lap.“ programját, mely érzelmeinket viszhangozva hirdeté nekünk, hogy: „a katholicismus nem ellensége a haladásnak, nem sötét reactio.“

Biztunk e szerkesztőben, kit akkor tanultunk ismerni, midőn az „Id. Tan.“ munkatársa volt. — Akkor azt mondotta-e róla Lonkay ur! hogy értelességeket ír?

Biztunk és — nem csalódtunk. — A „Függ. Lap.“ minden száma a programhoz hiven: szabadelvű; nemének megfelelőleg független. — S az „Id. Tan.“ szerkesztőjének szemében ez: „botrány;“ a szerkesztő pedig, ki elvéhez hű s szavát megtartja: „bohóc.“

Sajátságos szemüvegen át nézhet Lonkay ur! Ugyan miféle optikus rendelte?

Közönettel tartozik a fiatal papság Lonkay urnak azon szíves részvéteért, melylyel iránta viseltetik s azon gondoskodásért, melylyel kimutatni iparkodik az örvényt, melybe a „Függ. Lap.“ sodorhatná. De én erősen hiszem, hogy a fiatal papság legnagyobb része, mely öszinte tud lenni, azt fogja mondani Lonkay urnak és érdekeit félétt, siránkozó munkatársainak: „ne fölöttünk sirjatok, hanem magatok fölött.“

Végre Lonkay ur prófétai szerepben lép föl. Megnyugtatta olvasóit, hogy ne féljenek.

Titkos álomlátásai vannak, melyekből bizonyosan tudja, hogy a „Függ. Lap.“ szerkesztője kijátszta utolsó kártyáját s lejártá magát.

Én „anyaszentegyházunknak ily fájdalmas és egyetemes szorongatása napjaiban“ és érdekében óhajtom, hogy Lonkay ur jövendölése ne teljesedjék be.

Óhajtom, mert igazabb barátomnak tartom azt, ki hibáimra figyelmeztet és megró, mint azt, ki tévedéseimet még megis dicséri.

S még azon esetben is, ha Lonkay ur fatalis jövendölése beteljesednék: e lapok előfizetői és elybarátai azt hiszem hajlandóbbak lennének kezdet fogni nyílt ellenséggel, mint képmutató ármányos jó barátal. — Isten velünk!

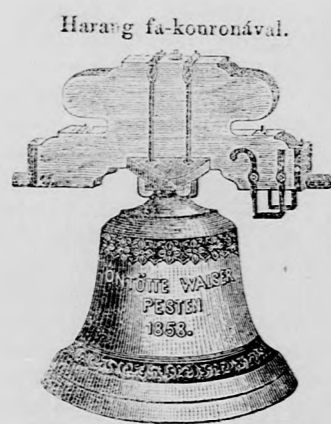
egy veszprém megyei áldozár.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzse			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze			Részvények.			Felsőbbségi kötvények.				
január 33-án.						január 31-én.										
Gabna-árak.			Pesti keresked. bank			Államadósság.			Nemzeti bank			1862. Erzsébet vasút				
Súlyfontok	Ár	Ar	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva		
Dura búsági	83-84	5.85-5.95	650.	655.	5%	54.70	54.90	682.-	685.-	1862.	85.75	86.52				
" tiszai	86-87	6.70-6.80	200.	208.	" adómentes	58.60	58.80	188.30	188.50	1867.	117.-	117.50				
" pesti	83-84	5.85-5.95	224.	226.	" nemzeti kölcsön	66.80	66.90	77.50	78.50	Déli vasút	98.-	98.50				
" szegedi	86-87	6.70-6.80	78.-	79.-	" metalliques	57.60	57.80	634.-	636.-	Északi vasút	91.-	91.50				
" zalaegerszegi	83-84	5.85-5.95	1425.	1450.	" 1860 ki sorjegy	91.50	92.-	Anglo-osztr. bank	113.50	114.-	Cseh nyugoti vasút	88.50	88.75			
" zalaegerszegi	86-87	6.70-6.80	435.	44.-	" Magyar földteherm. kötvény	70.50	71.-	Ausztriai földhitelintézet	176	178.-	Tiszai vasút	—	—			
Rizs	78-80	4.55-4.65	1240.	1260.	" Bányai	69.75	70.25	Magyar észak. vasút	1738	1742	Gal. Károly Lajos vasút	94.25	94.75			
Árpa serfőzére	68-70	2.85-3.10	1980.	1990.	" Horváti	69.50	70.50	Államvasút	246.20	246.40	Lemberg csernov. vasút	80.-	80.50			
" etetésre	68-70	2.60-2.80	810	816	" Erdélyi	65.-	65.50	Déli vasút	168.50	168.80	Erdélyi vasút	81.50	82.-			
Zab	45-47	1.78-1.80	445	450.	" Sorsjegyek.			Erzsébet vasút	149.25	149.70	Ausztr. Dunságózhaj. tá.s.	94.-	95.-			
Kukorica búsági	—	—	880.	885.	Hitelintézet	129.80	130.20	Gal. Karoly Lajos vasút	201.75	202.25	Pesti lánchíd	—	—			
" uj	—	—	570.	575.	Dunagózhajózási	93.25	93.75	Lemberg csern. vasút	171.-	171.50	Érték és pénz.					
Bab új	—	—	700.	710.	Budai	26.50	27.-	Cseh nyug. vasút	148.50	149.-	Frankfurti váltó	99.30	100.60			
Köles	—	—	590.	595.	Magyar biztosító-társulat	660.	665.-	Dél-ész. ném. öszeköt. vasút	134.50	135.-	Londoni váltó	119.-	119.25			
Rapca	—	—	211.	215.	Pannónia viszonz. társ.	255.	260.	Tiszai vasút	147.-	147.-	Párizsi váltó	47.30	47.35			
Zaloglevelek.			230.	240.	Pesti biztosító-intézet	78.3/4	78.1/2	Magyar észak. vasút	78.-	80	Ca. arany	5.70	5.72			
Nemz. bank kisors. ezüst	96.30	96.50	78.3/4	78.1/2	Magyar észak. vasút	454.	466.	I-só erdélyi vasút	141.25	141.75	Egyleti tallér	1.75	1.76			
Magyar földhitelintézet	91.60	91.80	390.	400.	Kereskedelmi épület	390.	400.	I-só ausztriai Dunagózhajózási társaság	490.-	491.-	Ezüst	117.-	117.25			
Ausztriai	90.75	91.20	383.	386.	Lánchíd	67.-	69.	Waldstein	19.75	20.25						
	101.-	101.-	67.-	69.	Alagut	91.1/4	91.1/2	Windischgrätz	17.50	18.-						
			91.1/4	91.1/2	Magyar földh. záloglevél	96.1/2	97.-	Keglevich	14.50	15.-						
			96.1/2	97.-	Pesti keresk. b. zálogl.											

H I R D E T É S E K.

Fakorona régiebb szerkezettű

WALSER FERENCZ

harangöntő Pesten,
nagy-kereszt-utca 5. sz.

ajánlja magát t. ez. közönségnek és a tisztelt községeknek tiszta hangu

harangok

vas sisak és fa-koronával mindennemű nagyságban, valamint mindenféle

tüzi fecskendezők és szivattyúk

a legújabb és legjobb szerkezet szerinti elkészítésére.

Harang vas-sisakkal.

Szabadalmazott öntött vas-sisak legújabb szerkezettű

TEMESVÁRY GUSZTÁV,

kir. szabadalmazott

lábbeli raktára

PESTEN

három-korona-utca 7-ik szám. a hipótvárosi templomtér közelében.

bárokodik a t. ez. közönségnek tudomására hozni, hogy a dúsán berendezett raktár mindenféle uri, hölgy- és gyermek-lábbelket, minden kigondolható szövét- és tőrnműekből, a következő mérekekkel árkon, a lehető legolcsóbbra számítva, határozta meg, u. m.

Hölgyeknek:

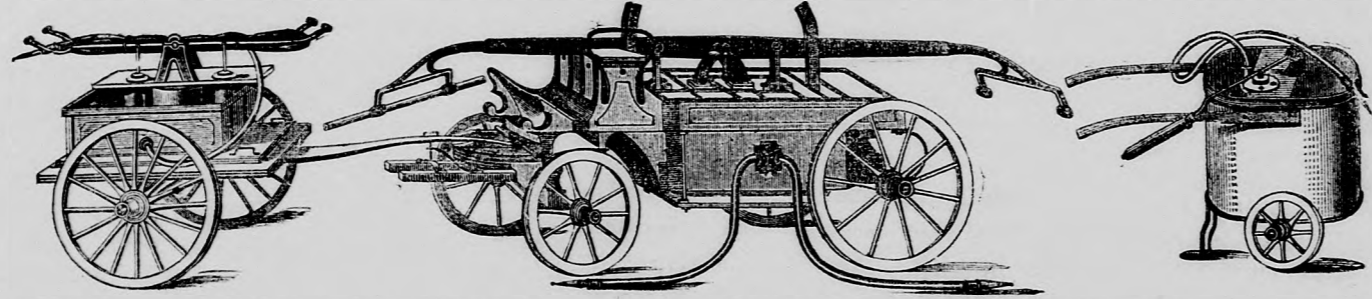
1 pár komótezipó szövét. bárszony, bőr vagy eberlasting 60 krtól 1 frt 50 krig a legfinomabb cipők eberlasting, bárszony vagy bőrből 1 frt 80 krtól 2 frt. sark és gumibetéttel 2 ft 40 krtól. Boka-cipők eberlasting, bárszony vagy bőrből laekszegélyvel díszítve és kivarrva 2.80-4 frt.ig, a legfinomabbak.

Urak számára:

1 pár komótezipó 90 kr. Beeresztett cipők 1.50 kr. Párisi bál cipők 3 ft. Zergebőr cipők 3.50 kr. Bőrcipők 3.60 kr. Ész. talpakkal 3.80 kr. dupla talppal 4.20 kr. párisi salon laek bálcipők 4.50 kr. Laek saloncipők 4.60 kr. Orosz-laek bagaria cipők dupla talppal 5 frt. Bőreszizmák 7 ft. dupla talppal 8 ft. Zergebőrészizmák 7.50 kr. Laek saloncizmák 13 ft. Orosz-laek bagariacsizmák 13 frt.

Csizmák papok számára 1 fital drágábbak.

Videki megbízások, a pénz beküldése vagy utánvét mellett, a legpontosabban és gyorsan teljesíttetnek.

Ezen, az én módosított szerinti megújított és a magas kormány által szabadalmazott, öntött vas-sisakkal felszerelt harangok, azon előnyvel bírnak, hogy a legtovábbi időig tartósak és meg nem repednek, továbbá hogy a harangozás igen kevés erőt vez igénybe és a to any biztonságát nem veszélyeztetni, mi mellett még a harangszék minden rengésétől mentve van. Kívánatra régi harangok is mindenkor új találmányom szerint a legolcsóbban átváltoztatnak és az új fölszerelését áttatnak.